

Obsah

Předmluva	9
1. Historie ústavního soudnictví	11
1.1 Obecně	11
1.2 Ústavní soudnictví na území České republiky	14
1.2.1 Habsburská monarchie	14
1.2.2 Československo v letech 1918–1938	16
1.2.3 Československo v letech 1945–1989	26
1.2.4 Československo v letech 1989–1992, Ústavní soud z roku 1991	29
1.2.5 Vznik Ústavního soudu České republiky	33
2. Modely ústavního soudnictví	35
2.1 Obecně o modelech ústavního soudnictví	35
2.2 Velká Británie	37
2.2.1 Ústavní systém	37
2.2.2 Struktura soudnictví	38
2.2.3 Model soudní kontroly ústavnosti	41
2.3 Spojené státy americké	44
2.3.1 Ústavní systém	44
2.3.2 Struktura soudnictví	46
2.3.3 Model ústavního soudnictví	47
2.4 Francie	50
2.4.1 Ústavní systém	50
2.4.2 Model ústavního soudnictví	51
2.4.3 Struktura Ústavní rady	52
2.5 Švýcarsko	53
2.5.1 Ústavní systém	54
2.5.2 Model ústavního soudnictví	55
2.5.3 Struktura Spolkového soudu	56

2.6	Německo	56
2.6.1	Ústavní systém	57
2.6.2	Model ústavního soudnictví	59
2.6.3	Struktura Spolkového ústavního soudu	59
2.6.4	Význam a závaznost rozhodnutí	60
2.6.5	Zásadní judikáty	61
2.7	Rakousko	62
2.7.1	Ústavní systém	62
2.7.2	Model ústavního soudnictví	63
2.7.3	Struktura Ústavního soudu	64
2.8	Polsko	65
2.8.1	Ústavní systém	65
2.8.2	Model ústavního soudnictví	65
2.8.3	Struktura Ústavního soudu	67
2.9	Slovensko	67
2.9.1	Ústavní systém	68
2.9.2	Model ústavního soudnictví	70
2.9.3	Struktura Ústavního soudu	71
2.9.4	Význam a závaznost rozhodnutí	72
3.	Model ústavního soudnictví v České republice	73
3.1	Výchozí myšlenky	73
3.1.1	Inspirace z minulosti a Spolkové republiky Německo	75
3.2	Aktuální podoba	76
3.2.1	Model ústavního soudnictví ve srovnávacím měřítku	76
3.2.2	Rozsah působnosti soudní kontroly ústavnosti a dodatkových působností	76
3.3	Výhody úpravy	78
3.3.1	Nezávislost na soudní a politické moci	78
3.3.2	Možnost předběžných opatření	79
3.3.3	Interpretační báze	79
3.4	Slabiny úpravy	81
3.4.1	Jmenování ústavních soudců a politické vlivy	81
3.4.2	Délka funkčního období	82
3.4.3	Sebeomezení Ústavního soudu	83

3.5	Ústavní soudci	84
3.5.1	Předpoklady pro výkon funkce soudce	84
3.5.2	Jmenování	85
3.5.3	Nezávislost	85
3.5.4	Imunita	85
3.5.5	Kárná odpovědnost	86
4.	Řízení před ústavním soudem.	87
4.1	Obecně k řízení před Ústavním soudem.	87
4.1.1	Zásada subsidiarity	87
4.1.2	Prameny úpravy	90
4.1.2.1	Procesní hledisko	90
4.1.2.2	Referenční kritérium kontroly ústavnosti	91
4.1.3	Účastníci řízení	94
4.1.4	Zahájení a průběh řízení	96
4.1.5	Rozhodnutí Ústavního soudu	98
4.1.5.1	Usnesení	99
4.1.5.2	Nález	100
4.1.6	Závaznost rozhodnutí Ústavního soudu	103
4.1.7	Obnova řízení před Ústavním soudem	106
4.2	Kontrola norem dle čl. 87 odst. 1 písm. a) a b) Ústavy ČR	107
4.2.1	Charakter řízení	107
4.2.2	Účastníci řízení	110
4.2.3	Zahájení a průběh řízení	112
4.2.4	Nález a jeho právní následky	115
4.3	Komunální ústavní stížnost dle čl. 87/1/c	118
4.3.1	Charakter řízení	120
4.3.2	Podmínky řízení	122
4.3.3	Navrhovatelé	123
4.3.4	Rozsah přezkumu	126
4.4	Ústavní stížnost fyzických a právnických osob dle čl. 87/1/d	129
4.4.1	Charakter řízení	135
4.4.2	Podmínky řízení	137
4.4.3	Navrhovatelé	140
4.4.4	Rozsah přezkumu	141

4.5	Opravný prostředek proti ověření volby poslance nebo senátora dle čl. 87/1/e	143
4.5.1	Charakter řízení	144
4.5.2	Podmínky řízení	146
4.5.3	Navrhovatelé	146
4.5.4	Rozsah přezkumu	147
4.6	Ztráta volitelnosti a vznik neslučitelnosti výkonu funkcí poslance nebo senátora dle čl. 87/1/f	149
4.6.1	Charakter řízení	151
4.6.2	Podmínky řízení	152
4.6.3	Navrhovatelé	153
4.6.4	Rozsah přezkumu	153
4.7	Ústavní žaloba na prezidenta republiky dle čl. 87/1/g	155
4.7.1	Charakter řízení	155
4.7.2	Nález a jeho právní následky, obnova řízení	159
4.7.3	Exkurs: Ústavní žaloba na prezidenta Václava Klause	160
4.8	Zrušení rozhodnutí Poslanecké sněmovny nebo Senátu dle čl. 87/1/h	163
4.8.1	Charakter řízení	163
4.8.2	Navrhovatel	164
4.8.3	Podmínky řízení	164
4.9	Opatření k provedení rozhodnutí mezinárodního soudu	165
4.9.1	Charakter řízení	166
4.9.2	Podmínky řízení	167
4.9.3	Navrhovatelé	169
4.9.4	Rozsah přezkumu	170
4.10	Návrh politické strany dle čl. 87/1/j	170
4.10.1	Charakter řízení	172
4.10.2	Podmínky řízení	173
4.10.3	Navrhovatelé	173
4.10.4	Rozsah přezkumu	174
4.11	Kompetenční spory dle čl. 87/1/k	177
4.11.1	Charakter řízení	178
4.11.2	Navrhovatelé	178
4.11.3	Rozsah přezkumu	178

4.12	Opravný prostředek proti rozhodnutí prezidenta republiky, že referendum o přistoupení České republiky k Evropské unii nevyhlásí dle čl. 87/1/l a o postupu při provádění referenda o přistoupení České republiky k Evropské unii dle čl. 87/1/m.	179
4.13	Soulad mezinárodní smlouvy s ústavním pořádkem	180
4.13.1	Charakter řízení	181
4.13.2	Podmínky řízení	181
4.13.3	Navrhovatelé	182
4.13.4	Rozsah přezkumu	184
5.	Právo na spravedlivý proces	188
5.1	Historický nástin.	188
5.2	Rada Evropy, Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, Evropský soud pro lidská práva	189
5.3	Článek 6 Úmluvy – právo na spravedlivé projednání věci	190
5.3.1	Úvod.	190
5.3.2	Spory a občanská práva a závazky	191
5.3.3	Trestní obvinění.	193
5.3.4	Přístup k soudu	194
5.3.5	Spravedlnost řízení	195
5.3.6	Veřejnost řízení a vynesení rozsudku	197
5.3.7	Nestrannost a nezávislost soudu	198
5.3.8	Presumpce nevin	198
5.3.9	Právní zastoupení v trestním řízení	199
5.3.10	Přiměřená délka soudního řízení	199
5.4	Právo na spravedlivý proces na vnitrostátní úrovni v České republice	199
5.4.1	Ústava	199
5.4.2	Právo podústavní.	199
5.4.3	Vliv Úmluvy na judikaturu Ústavního soudu.	200
5.5	Článek 6 Úmluvy a jeho aplikace v řízeních před Evropským soudem pro lidská práva proti České republice	206
5.5.1	Úvod.	206
5.5.2	Prostředky nápravy porušení práva na projednání věci v přiměřené lhůtě	207

5.5.3	Přístup k Ústavnímu soudu s ohledem na vztah ústavní stížnosti a dovolání	209
5.5.4	Kontradiktornost řízení před Ústavním soudem	211
5.5.5	Právo na výslech svědků proti sobě	215
5.6	Ústavní soud z pohledu Evropského soudu pro lidská práva	217
5.6.1	Obecně	217
5.6.2	Frekvence porušení čl. 6 Úmluvy v zemích Visegrádské čtyřky.	217
Závěr		219
Summary		220
Literatura		221
O autorech.		226
Věcný rejstřík		228